

Theatervoorstelling 'Wij hebben niemand kwaad gedaan'

Op 4 mei 2018 werd in Naaldwijk in het kader van de dodenherdenking 's middags en 's avonds de theatervoorstelling *'Wij hebben niemand kwaad gedaan'* opgevoerd in WestlandTheater de Naald. Stichting Vrijheid verzorgt elk jaar in samenwerking met Theater in Feite op 4 mei een theatervoorstelling. Dit keer was het onderwerp de Westlandse NSB.

Samen met mijn man heb ik deze voorstelling bezocht, waarvoor ikzelf ook informatie had aangeleverd over de rol van mijn vader tijdens de oorlog.

Er werden 6 werkelijk gebeurde verhalen van NSB'ers uit het Westland belicht. In de theatervoorstelling werden ze ondervraagd over de reden van hun lidmaatschap en hun daden in de oorlogsjaren. Het betrof:

- Een burgemeester uit 's Gravenzande, die vlak na zijn installatie een vlammend nationalistisch betoog hield
- Iemand, die armoede vanwege werkeloosheid als reden opgaf voor zijn lidmaatschap van de NSB en enthousiast was over de verbondenheid met elkaar als kameraden
- Mijn vader, die vanwege het belang van orde in de maatschappij NSB lid was geworden en door zijn trouw aan de beginselen van de partij uiteindelijk groepsleider van De Lier werd, waar hij erg trots op was.
- Iemand, die Jodenhaat als reden had om lid te worden van de NSB
- Iemand, die het belangrijk vond zich in te zetten voor de strijd tegen het communisme
- Iemand, die lid werd omdat zijn hele familie lid was, dus moeilijk kon achterblijven.

De afkeer van de burgerij voor hun daden tijdens de oorlog zorgde voor onbegrip bij de NSB'ers, want ze hadden allemaal het beste voor met Nederland en hadden niemand kwaad gedaan. Telkens werd er naar het publiek toe geageerd wat zij in die situatie dan gedaan zouden hebben.

Daarmee werd het publiek geprikkeld om eerlijk naar zichzelf te kijken en het ongemak te ervaren van lastige keuzes, die afhankelijk van politieke situaties moeten worden gemaakt.

'En keuzen doen er toe. Ook al zijn de motieven soms te begrijpen, de gevolgen van elke stem, elke actie, en elk lidmaatschap zijn niet neutraal. Het gaat erom wat we van de levensverhalen, daden en motieven kunnen leren over hoe we in 2018 en in de toekomst in het leven moeten staan', aldus Aart van den Berg, scriptschrijver en regisseur van de voorstelling.

Elk verhaal eindigde met het uitspreken van de straf, die de NSB'ers daadwerkelijk hebben moeten ondergaan.

Op het verhaal van mijn vader na, werden alle verhalen anoniem gebracht omdat het nog steeds gevoelig ligt in het Westland om de NSB'ers bij naam en toenaam te noemen.

Tijdens het verhaal van mijn vader werd er ook een foto van hem geprojecteerd en aan het eind ook van mij. Genoemd werd dat ik na een lang verwerkingsproces besloten had over de keuzes van mijn vader in het openbaar te spreken, dat dit mij heeft geholpen en ook anderen kan helpen.

Na afloop heb ik verschillende mensen mogen spreken, die het dapper vonden dat ik dit met naam en toenaam heb laten vertellen. Ik hoop dat dit ook anderen heeft gestimuleerd het stilzwijgen te doorbreken. Voor mij was het een indrukwekkende voorstelling en een leerzame ervaring.